

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentiae
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXVIII. Exempla sobriorum Principum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Modus igitur, omni, qui præest Reipublicæ, tenendus est in vino ac bibendum semper ad necessitatem, non ad Ebrietatem. Anacharsidis imitandum illud, ac præ oculis habendum, qui *primum poculum necessitatis esse dixit; secundum Ebrietatis; tertium furoris atq; insanie*. Turpe est principem omnem, aut senatorem, aut iudicem, vultum habere plenum furoris, oculos iracundiæ, sermonem arrogantis, que vniuersa, cumulo yno, Ebrietati perquam familiaria sunt. Et minus eum decet vino grauatum, in longam lucem somnum producere. Nec animo tantum, sed corpore, etiam vtetur obsequentiore, moderando vinum; illaq; vini impletio, qua nunc ple-ræq; imò omnes principum aulæ ac mensæ madent, aliud nihil est, quam viua sepultura prudentiæ, qua Duces ac principes, aliis, inferioris conditionis hominibus, eminere par esset.

CAPVT XXVIII.

Exempla sobriorum principum.

VT ad vini moderationem, qui Rempubicam gerunt promptius afficiantur, amore virtutis, quædam hic Exempla principum, ea virtute insignitorum, subiiciemus, eaq; pauca, ne iusto prolixiores, in Odio habeamur.

Diuo Samueli, Iudæorum principi, ac Prophetæ hoc testimonium perhibet Philo Iudæus, hisce verbis. *Quamobrem, & Samuel, Regum Prophetarumque maximus, omne vinum, & quicquid potum inebriat, nunquam bibit, sicut sacra Eloquia testantur, atque ita laudandum in modum filios Israhel gubernauit.*

Philo Iudæus lib. de Temul. circa medium, Sobriet. s. Samuelis Prophetæ,

Pulcherrimum est, quod de Cyro refertur à Xenophonte. Is necdum ex Ephēbis egressus, adhuc habi-

habitans cum auo, inter prandendum quadam vice *Xenophon*
 cum ipso, vidit Sacam Regium Pincernam, summa *in Cyri-*
 cum admiratione, dexteritateq; vinum coronare, *pad. Cyri*
 Rogauit ergo licentiam ab Aftyage auo, pari ratione *Regu so-*
 ad mensam standi, vinumq; solitis cæremoniis pro- *brietat.*
 pinandi, ratus tam benè se, ac dextrè atq; ipse, id mu-
 neris obiturum. Arridebat Aftyages, acquiescens
 nihilominus petitioni Adolescentis, accepto proin-
 de Scypho Cyrus, cum affabrè eluebat, elegantiq; cæ-
 remonia, Regi porrigebat.

Verùm, quia non Reges tantum, sed & principes
 in more habent, vt mandent Pincernis vina deliba-
 re, ne potui venenum immisceri queat, ab æmulis,
 Cyrus hoc vnum, aut studio, aut culpa omisit. Inter-
 rogatus: *cur vinum non delibasti? Verebar,* inquebat,
venenum inesse Cyatho: Nam cum nuper Natalem tuum
celebrares, vidi multos ex amicis, qui hausto è poculis
veneno, vt mihi videbatur, amentes euasere, ac talia pa-
trauere, que nec mancipiis impunè permittenda. Saga-
cissimum generosi iuuenis responsum, à nobilissi-
ma indole profectum. Constat sanè, cum potentissi-
mus demùm Monarcha electus esset, in vini mode-
ratione, vt & in omni virtutum genere, præ aliis emi-
cuiffe.

Romulus primus vrbs Romanæ conditor vt *Erasm.*
 supra quoq; meminimus, legitur, vino vsus parcif- *Apophteg-*
 simo. Is ad cœnam vocatus cum ibi minimùm bi- *mat lib. 6*
 bisset, ed, quod postero die, de Repub. consultan- *Romuli*
 dum foret, dicentibus sibi familiaribus. *Si ad istum* *sobrietat.*
modum bibant omnes homines, vinum multò foret vili-
us, respondit. Imò carius, si quantum quisq; volet, bibat:
Nam ego bibi, quantum volui.

Eiusdem argumenti & illud est, quod à Phocio- *Erasm:*
 ne, Demadi Oratori admodum luxurioso, dictū fer *ibidem.*

BUR,

tur: hic prandens apud Phocionem, cum tam vini quam ciborum apparatus exhiberetur, satis tenuis Demiror, inquit, O Phocion, te Rempub. administras, cum possis ad istum prandere modum. Imò verò, inquietabat Phocion, ideo ad istum prandeo modum, quia Rempub. administro; indicans, Rectores aliorum, moderatos in cibo & potu esse debere.

Phocion
sobrius
pr. ceps.

Erasm. l. 5.
Apopht.
Ex Plurarcho. in lib.
aduersus
Ducem im-
peritum.
Epaminon-
da insigni-
nu sobrie-
tas.

De Epaminonda Thebanorum duce clarissimo, ferunt, cum festum diem celebraret Thebana ciuitas, omnesq; comotationibus, & vini libidini indulgerent, ipse cibo abstinens ac potu, cuidam è familiaribus factus est obuius, tristi ac meditabundo vultu, demissis oculis, quo admirante, ac rogante, quid tandem rei esset, quod solus ad eum affectus modum obambularet. Vt vobis inquit, omnibus E-brios ac socordes esse liceat. O Vocem principedignam; qua constat, tum præcipuè vigilandum principi, cum populus maximè indulget genio.

L. 4. c. 3.
Hannibalis
sobrie-
tas.

De Hannibale Pœnorum Imperatore, Vegetius memorat hisce verbis. De nocte semper surgebat; ante noctem, nunquam quiescebat; crepusculo demum vesperino, cœnæ vacabat; vino vix vlllo si tamen utebatur, parcissime utebatur, nunquam amplius duabus horis apud eum discumbebatur. Testatur itidem Policrates Scipionem Æmilianum, cum aduersus hostes iturus esset, toto belli tempore, nec vino vsu, nec mensa, sed hinc indè ambulans, pane vesci sicco, & Lympha, è fonte proximo suppeditata, sitim restinguere, solitum.

Scipionis
sobrietas
item Cato-
ni ex Au-
gusti. lib. 5.
cap. 7.

M. Catonis
sobrietas.

Marcum quoq; Catonem, eodem vino, quo Remiges, id est tenuissimo, & vilissimo contentum, neque vnquam preciosius ac fortius, dum gereret Rempub. bibere voluisse, Refert idem de Augusto Casa-

cesare, quod minimi cibi fuerit, tenuissimique potus.

Alphonfus deniq; Aragonum & Siciliae Rex, affertur Panormitano, cum in terrogaretur, cur vini expers viueret; aut vino dilutissimo contentus sit in ex-
 pteret, contra omnium Regum ac aulicorum morem? Respondit. Vino sapientia obscuratur, ideoque non decet Regem, vt hoc, immodica potatione, in animo extinguat, sine quo Imperatoris ac Regis nomen ritè tueri non possit.

Horum & similibus exemplo, si moderni principes inducti, sobrietatem conseruarentur, tum denique omnes Respub. florere incepturas, haud dubie sperandum esset.

CAPVT XXIX.

Vini vsus feminis olim aut nullus, aut planè exiguus.

Diu Ambrosij verbis, hoc caput non incitè exordior. Sed quid de viris loquamur, quando etiam feminæ, quas oportet sollicitiorem castitatis, sobrietatisq; adhibere custodiam, vsq; ad Ebrietatem bibunt? Unde non immerito ait sapiens ante nos quidam. Mulier Ebriosa, ira magna, et contumelia, et turpitudine eius non tegetur. quomodo hæc patienter loquar, pie præteream, conuenienter desleam? Nam verissimum est, quod S. Ioan. Chrysostr. ait. Nihil turpius Ebriosa femina, quæ quando vasculum est infirmius, tantò maius naufragium fit.

Ex sacris proinde atq; prophanis pariter authoribus constat, vinum quendam, mulieribus bibere, neu-

L. 2 de rebus ab ipso gestu.
 Alfonso Regis temperatio ac sobrietas.

L. de Helia et ieiunio cap. 18.

Eccl. 16.

Homelia, 55. in Mat.